

Българска

ISSN 1312-7055

Издание
на Съюза
на лесовъдите
в България

ГОРА

Брой 4 (93), год. XIX, октомври 2023 г., София 1303, ул. "Антим I" №17

www.bulgarian-foresters.org

e-mail: bggora@abv.bg

25-та годишна среща на Съюза
на европейските лесовъди

Двадесет и петата годишна среща на Съюза на европейските лесовъди (СЕЛ) се проведе от 31 август до 3 септември в гр. Фарна, Швеция. В нея взеха участие представители на 11 професионални организации от 10 държави от Европа. Домакините на събитието - Асоциация за стопанисване на горите в Швеция, бяха избрали интересно място на срещата - региона около гр. Вестерос, който е бил населен от времето на викингите и известен в миналото с производството на желязна руда.

Годишната среща протече в две части - семинар „Възможно ли е да се увеличи биологичното разнообразие в стопанисваните гори“ и заседание на Управителния съвет на Съюза на европейските лесовъди.

Семинарът бе открит от президента на СЕЛ Михаел Диймър (Германия), който благодари на колегите лесовъди за работата им заедно за преодоляване на трудностите в сектора въпреки предизвикателствата на времето, в което живеем.

Модераторът на семинара Свен-Ерик Хамар - президент на Конфедерацията на европейските собственици на гори (СЕРФ), представи лекторите, както и своята гледна точка по темата на срещата. В презентацията си той подчерта, че повече от 50 % от екологичната мрежа „Натура 2000“ обхваща горски територии, което е показателно за работата на лесовъдите за състоянието на европейските гори.

„Бъдещето, което искаме - горите, от които се нуждаем“ беше темата на презентацията на Томас Лундмарк - професор по лесовъдство в Катедрата „Екология и управление на горите“ на Шведския университет по аграрни науки (SLU). Той обърна внимание на участниците, че днес очакванията от горите са много по-големи в сравнение с миналото. Освен дървесина обществото очаква да получи и много голямо разнообразие от продукти, услуги и ползи от горите. Ето защо обществото трябва да се довери на лесовъдите, които, от своя страна, трябва да прилагат активно лесовъдство. Кратко представяне по темата на семинара направиха Джесика Полфярд - член на Европейския парламент, и Йохан Куйленстиерна - генерален директор на Formas - Шведски изследователски съвет за устойчиво развитие.

Примери за интегриране на ценностите на биоразнообразието в лесовъдските практики в част от европейските страни бяха представени от Марко Бонавиа (Италия), Франсоа Клос (Франция), Иван Палигоров (България), Арно Филис (Германия), Исмаил Белен (Турция) и Стефан Боргман (Финландия).

След семинара участниците имаха възможност да научат за дейностите и традициите на Училището за управление на гори в Скинскатеберг към Шведския университет по аграрни науки.

В рамките на заседанието на УС на СЕЛ представителите на Президентството направиха отчет за своята работа през изминалата година. Всеки един от членовете на Президентството представи различни аспекти от дейността на СЕЛ през отчетния период. Бяха изложени резултатите от

Делегати на 25-та годишна среща на СЕЛ

Новото Президентство на СЕЛ с председател Томаш Маркиевич

участието на СЕЛ в официалните работни групи към Европейската комисия, имащи отношение към формулиране и реализиране на съвременната европейска горска политика, в т.ч. дейността на Групата за диалог по въпросите на горското стопанство и корка, Експертната група по индустрия, базирана на продуктите от горите, Европейския горски процес „ForestEurope“, Горската комуникационна мрежа, Европейския конгрес по горска педагогика и други.

Участниците в Общото събрание обсъдиха и приеха отчета на СЕЛ за периода 2022 - 2023 година.

След отчета на Президентството Томаш Маркиевич - вицепрезидент на СЕЛ, представи проект на позиция за включването на горското стопанство в компетентностите на ЕС с названието „Кой е най-добрият инструмент за получаване на по-балансирана компетентност в рамките на Европейската комисия?“. Документът беше разпространен сред членовете на Съюза за обсъждане със съответните отговорни лица във всяка страна.

На добър час,
студенти!

На 25 септември в Аулата на Лесотехническия университет ректорът чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев официално откри новата 2023 - 2024 учебна година в присъствието на заместник-ректорите проф. д-р Милко Милев, доц. д-р Катя Тренчева и доц. д-р Нено Тричков, декани на факултети, преподаватели, студенти (сн. 1).

Гости на събитието

бяха инж. Мирослав Маринов - зам.-министър на земеделието и храните, инж. Стоян Тошев - изпълнителен директор, и инж. Димитър Баталов - главен секретар, на Изпълнителната агенция по горите, чл.-кор. д.н. Георги Георгиев - директор, и проф. д-р Маргарита Георгиева - научен секретар, на Института за гората - БАН, проф. д-р Иван Палигоров - председател на Съюза на лесовъдите в България, проф. д.н. инж. Мартин Банов - председател на Селскостопанската академия, полк. доц. д-р Димитър Ташков - зам.-началник на Военната академия „Г.С. Раковски“, д-р Димитър Яновски - зам.-председател на Българския ветеринарен съюз, проф. д-р Васил Живков - председател на Управителния съвет на Браншовата камара на дървообработващата и мебелната промишленост, Петко Горанов - кмет на район „Студентски“, инж. Надежда Ганчева - зам.-директор на НППГС „Христо Ботев“ - Велинград, инж. Стефан Шулев - бивш дългогодишен директор на Гимназията.

В академичното си слово ректорът чл.-кор. проф. д.н. Иван Илиев поздрави новопостъпилите студенти за направения избор, който им дава най-големи шансове за лично изграждане и професионална реализация в областта на природните и инженерните науки.

Символичният ключ на Университета получи първокурсничката, класирала се с най-висок бал в тазгодишната кандидатстудентска кампания, Ана-Мария Иванова - студентка в специалност „Ландшафтна архитектура“ (сн. 2).

Тази година прага на Университета пристъпват 405 първокурсници. Студентите, които продължават с магистратура, са 145. Новопостъпилите, избрали специалност „Горско стопанство“, са 121, а бъдещите магистри в направление - 80.

Сред отправилите приветствия към първокурсниците бяха инж. Мирослав Маринов и инж. Стоян Тошев - възпитаници на Лесотехническия университет, които благодариха на своите преподаватели. Инж. Маринов се обърна към студентите с думите: „Трупайте знания, които по-късно ще бъдат вашето най-силно оръжие в професионалната ви кариера. Бъдете смели, с ентузиазъм поемайте всяка задача и се борете за отлични резултати и успехът няма да закъснее.“ Инж. Тошев подчерта: „Авторитетът на този Университет се дължи на преподавателите, които дават всичко от себе си за постигането на качествено и модерно образование, влагайки в работата си не само висок професионализъм, но и много лични емоции и амбиции.“

В залата бяха прочетени приветствените думи на президента на Република България Румен Радев. Поздравителни адреси бяха получени от ректори на висши учебни заведения. Тържественият откриване на учебната година продължи по факултетно.

Женя СТОИЛОВА

Мнение на специалиста

Горското планиране за интегрирано развитие на горите

Предпоставките за устойчиво развитие на горските територии са регламентирани със Закона за горите три нива на горско планиране - национално, областно и местно, отразени съответно в Националната стратегия за развитие на горския сектор, както и в Стратегическия план за развитие на горския сектор, областни планове за развитие на горските територии и горскостопански планове и програми. Освен това нормативно са регламентирани общински и областни планове за многофункционално управление и устойчиво развитие на горите. Едновременно с това се изготвят лесоустройствени планове и програми отделно за държавните, общинските гори и на всеки собственик. Често идеите, заложили в тях, и задължителните норми, породени от това планиране, са разнопосочни и несинхронизирани с останалите проекти, които се изготвят в общините.

Гората е национално богатство, от което произлиза, че тя трябва да се стопанисва и управлява в интерес на цялото общество. И тук възниква големият проблем как да се задоволят обществените очаквания, защото като правило исканията към гората са доста противоречиви и взаимно се противопоставят.

Сега действащата нормативна уредба в горите показва, че не е намерен механизъм да се защити общественият интерес, интересът на местното население и на почти всички обществени групи, които са свързани с гората или имат някакви очаквания от нея. Неодобрението на дейността на лесовъдите, подклаждано от „булевардните еколози“, завладява все повече групи от обществото, а добрите лесовъдски практики се анатемосват от новоизлюпени политици.

Част от нормативната база за горите, особено в частта за защитените територии, е доста спорна откъм забрани и ограничения и не е в полза на природата.

В същото време по различни нормативни изисквания общините разработват редица планове и програми, които са стратегически документи с дългосрочна цел. Тези планове са в основата за изготвяне на областни планове и по-нагоре - планове за развитие на икономическите зони.

Значителен дял от общинските планове за развитие заемат горските територии. Това се отнася особено за слаборазвитите общини в горските райони. Наетите консултанти за изготвяне на планове и програмите в частта за горите обикновено залагат или прекомерно ползване на дървесина с цел задоволяване на местните дървопреработватели, или налагат пълна забрана на горскостопанската дейност. И в двата случая това не е в интерес на гората и обществото.

Сега действащите лесоустройствени планове и програми имат само информативен характер, но не са задължителни за останалите участници в планирането на местно ниво. Освен за черпене на информация изготвящите тези планове не се съобразяват с предвидените и определени с някакъв вътрешен нормативен документ функции на горите. Те не вземат под внимание Правилника за сечите, в който са предвидени мероприятията за работа във вододайните зони или ползащитните горски пояси. Не са запознати и няма откъде да знаят, че има противоерозионни мероприятия, особен статут на речните корита във вътрешните реки, горната граница на гората, ползащитните насаждения, горите на много стръмни терени, зелените зони и много други специални дейности насочени към опазване от пожари, на местообитания, месторастения и много други.

Основен план, с който се съобразява голяма част от идеите за

развитието на местните общности, са общите устройствени планове на общините (ОУПО). В частта им за горските територии те много често залагат развитието на курортни селища или зони за краткотраен отдих в райони, предвидени за интензивна лесовъдска дейност. Чертаят вододайни зони, свлачища, пъщища, промишлени зони, туристически маршрути, местни природни забележителности и т.н., които също се нуждаят от синхронизиране с останалите участници.

Това са само незначителна част от причините, за да променим начина на горското планиране и адаптираме горските идеи с очакванията на местните общности.

ИНТЕГРИРАНО РАЗВИТИЕ НА ГОРИТЕ

Провеждането на националната горска политика във всички горски територии е наложително да се извършва чрез изготвянето на общински план за интегрирано развитие на горите (ОПИРГ). Целта на тези общински планове е да изготви стратегическата рамка за развитие на горите и горските територии на базата на обстоен анализ на сегашното им състояние, действащите общи устройствени планове на общините (ОУПО), планове за интегрирано развитие на общините (ПИРО), Националната екологична мрежа и други местни планове и програми и да се набележат конкретни действия за устойчиво развитие на местно ниво чрез прилагане на интегриран териториален подход, като се определят приоритетните области и се очертаят стратегическите цели.

Главната стратегическа цел е постигане на устойчиво развитие на всички гори в общината за достигане на по-висок жизнен стандарт на жителите на общината и за закрепване и утвърждаване на ниво 5 „Европа по-близо до гражданите“ чрез насърчаване на устойчивото и интегрираното развитие на градските, селските и крайбрежните райони и на местните инициативи в съответствие с целите на кохезионната политика на ЕС.

Водещ принцип при изготвяне на ОПИРГ трябва да бъде партньорството с широк кръг заинтересовани страни - НПО, институции, физически лица, представители на бизнеса и юридически лица, имащи отношение към развитието на горските територии. Освен това ОПИРГ е съобразен със специфичните условия, ред и изисквания за прилагане на нормативните документи, свързани с местното самоуправление, териториалното устройство, опазването на околната среда и с общия устройствен план на общината, наредбите за управление на горските територии и зелените системи на общините и други местни нормативни актове, гласувани от общинските съвети.

Определянето на заинтересованите страни е сложен процес.

Трябва да се балансират различните гледни точки, в противен случай може да се повлияе върху посоката на развитие на горските приоритети. Съществуват радикални различия в различните групи заинтересовани страни. Основният спор е между практикуващите сега дърводобивна дейност и дървопреработвателите, от една страна, и консулаторите на екологични предимства от гората, от друга. Групите се отличават основно по ценностните системи. Диалогът е единственият правилен път гражданите да бъдат чути и техните интереси защитени. Това налага управляващите горите да разширят възможностите на горите, без да се нарушават лимитиращите стойности, над които ще настъпят процеси на разпадане и загуба на качество.

ОПИРГ синхронизира дейностите в различните горски територии - защитени гори и други територии извън горския фонд, районите с специални функции като противоерозионни, рекреационни, за задоволяване с продукти от гората, зони за краткотраен отдих, гори на различни вероизповедания. Ще се определят и вземат под внимание местообитанията на защитени растителни и животински видове. Ще се определят насоките за бъдещо развитие на горските територии, като се вземат под внимание предназначението на горите, местоположението и границите на урбанизираните територии, земеделските земи и развитието на специфични селскостопански производства, ще се определят и предвидят мероприятията в нарушените територии, териториите със специално, с друго или със смесено предназначение.

Планове за интегрирано развитие на горите не повтарят общински и областни планове за многофункционално управление и устойчиво развитие на горите. Те доразвиват идеята, като се интегрират очакванията на местните общности с възможностите на гората.

КАКВО ТРЯБВА ДА СЕ ПРОМЕНИ В ГОРСКОТО ПЛАНИРАНЕ?

- Устройват се всички горски територии, имащи характеристика на гора по чл. 2 от Закона за горите. След което се обозначават зоните с особен статут на законова защита, зоните, предвидени за зелени зони, лесопаркове, горските масиви, изпълняващи защитни функции, водоохранните гори, транспортните пъщища, мероприятията за пожарна защита и начина на борба с пожарите.

- Едновременно с това се анкетират възможно повече групи от заинтересованите лица. Проучват се исканията и възможностите за преработка на продукти от гората.

- Мероприятията се планират, съобразени с функциите и приоритетите на горските територии, описани по-горе.

- Калкулират се възможностите

на гората да произведе определено количество от продукти и доколко те могат да задоволят потребителите.

- На публичните обсъждания се дискутира как възможно по-пълно да се задоволят обществените очаквания, без да се намаляват екологичните предимства, които дават на този етап горите.

По този начин на горско планиране обществото чрез своите служители ще наложи природосъобразни методи на стопанисване на горите; на общинско ниво ще бъдат инвентаризирани всички гори независимо от тяхната собственост, включително и горите, разположени на земеделски земи. От друга страна, нереалистичните очаквания на някои групи за продукти от гората ще бъдат охладени.

КАК ДА СТАНЕ ИЗГОТВЯНЕТО НА ОПИРГ?

Държавата трябва да финансира изготвянето на тези планове по няколко причини. Изхождайки от разбирането, че гората е национално богатство, обществото, тоест държавата, трябва да определя начина, по който ще се развиват горите на България. С тези планове ще се регламентират и наложат адекватни мерки за провеждане на горскостопански дейности във всички горски територии. Разбира се, като се съобразят с особености на закон статут на определена част от горските територии и предвидените мероприятия по други общински планове и програми. Държавата чрез националната служба по горите да финансира изготвянето на ОПИРГ за всички територии, отговарящи на чл. 2 от ЗГ, и да определи дейностите в тях. С ОПИРГ ще се устройят и горите в земеделски земи и ще се определи начина на стопанисването им.

И сега Държавният бюджет финансира изготвяне на лесоустройствени планове и планове за управление на територии с особен статут с въведени локални забрани. Планове за управление на зоните с особен законов статут, които са задължение на МОСВ, ще се синхронизират с другите елементи на околната среда чрез изготвяне на единна стратегия за развитие. Зоната на влияние на определен защитен обект не приключва там, където ние сме ги начертали, а там, където природните условия са подходящи.

Понастоящем за значителна част от зоните с особен законов статут няма изготвени планове за управление. Държавата е определила някаква защита, най-често резерватен режим на управление, и толкова. Не се планират и извършват дейности по подобряване на защитения обект. Въвеждането на забрана е най-лесният и незадоволителен начин за опазване. В съвременното общество, в което човекът със своята

дейност е достигнал до най-отдалечените кътчета на природата, забраната на хартия е нееднозначна.

С общинските планове за интегрирано развитие на горите ще се изготвят планове за управление на тези защитени зони, които отговарят на чл. 2 от Закона за горите. Повечето от тези зони имат характеристика, отговарящи на това изискване на закона.

Обществото трябва да влияе на това как ще се развиват горските територии. Така ще се избегне обезлесяването на значителни части чрез допуснатата законова възможност да се изсичат наголо недържавни гори до 20 декара.

Държавните служители на областно ниво (РУГ) ще изготвят заданията за проектиране. Те ще се утвърждават от общинските съвети и се представят на ИАГ по сега установения ред.

В заданието за проектиране ще се предвидят проектантски дейности на всички горски територии и горите в земеделски земи, имащи характеристиката на гора по смисъла на чл. 2 от ЗГ. Инвентаризирането на тези допълнителни горски територии ще бъде добра основа за Националната горска инвентаризация. В тези гори векове наред стопаните са ги ползвали като нива. Този принцип трябва да се приложи в бъдещото планиране.

Изготвянето на ОПИРГ ще започне след идентифициране на всички заинтересовани страни и поканата им за участие в отделните етапи на планиране. Участието на повече групи с различни интереси и постигането на общо съгласие ще легитимират лесовъдската дейност, която поради неразумните изказвания на някои политици сега се смята за криминална. На този етап от планирането лесовъдите ясно трябва да аргументират своите цели и дългосрочна визия за развитие на горската територия.

Приемайки този начин на планиране и управление на горските територии, ние, лесовъдите, ще можем да комуникираме и налагаме извършването на такива дейности в горските територии, които са общественоползвателни и отговарят на изискванията на широк кръг от населението. По този начин и местното население ще се чувства съпричастно с дейностите, които се извършват в горските територии, и ще бъде част от процеса на планиране. За да стане това, е необходимо да се активират местните общности. Горското ведомство със своите регионални структури трябва да проведе мащабни разяснителни дейности по афиширане на предстоящото разработване на стратегията за развитие на горските територии на местно ниво.

Д-р инж. Светозар
МИХАЙЛОВ

СЪЮЗ НА ЛЕСОВЪДИТЕ В БЪЛГАРИЯ

ДО: РОСЕН ЖЕЛЯЗКОВ - председател на 49 Народно събрание на Република България
Комисия по околната среда и водите към 49 НС
Комисия по земеделието, храните и горите към 49 НС

ОТНОСНО: Внесен от група депутати ЗИД на Закона за водите
(49-354-01-65 от 15/06/2023)

ВЪЗРАЖЕНИЕ

Уважаеми дами и господа народни представители,

Като представител на лесовъдската колегия на работещи в и за горите от името на Управителния съвет на най-голямата браншова професионална организация по Закона за горите - Съюз на лесовъдите в България (СЛБ), който е колективен член на Европейския съюз на лесовъдите (UEF), и изразявам категорично НЕСЪГЛАСИЕ с предложението проектозакон за ЗИД на Закона за водите (ПЗИДЗВ 49-354-01-65).

Съюзът на лесовъдите в България като организация с над 115-годишната история, обединяваща поколения лесовъди, не може да подмине нападите и опитите в последните месеци да се внушат и припишат на лесовъдската колегия бедствията вследствие на климатични промени и непочистени речни корита. Подобни наводнения, дори с жертви, са станали в Гърция, Сърбия, Италия, Франция, Великобритания, но там никой не обвини за това горските служители и работници. Лесовъдството ни задължава да стопанисваме горите според изискванията на науката, следвайки естествените природни процеси за поддържане на баланса на екологичните, социалните и икономическите функции на горите и горските екосистеми като цяло. Благодарение на лесовъдите наводненията от началото на миналия век са укротени чрез залесителни мероприятия на голите поляни и баири, обезлесени през войните. Поколения лесовъди с риск за живота си са създали над 80 млн. дка гори, голямата част от тях около 200-те най-важни за страната ни язовира, с което е удължен техният експлоатационен срок. Нещо повече, отглеждали са и са опазвали горите, стопанисвайки ги така, че да се превърнат в това, което са днес - едни от най-богатите на биоразнообразие и запазени в Европа. Изграждали са укрепителни противоерозийни съоръжения. Немалка роля са изиграли и извършените корекции на реки и изкуствени водоеми.

В подкрепа на изразеното несъгласие с така предложението ПЗИДЗВ 49-354-01-65 излагам следните по-важни

АРГУМЕНТИ:

С предложението се налага ограничаване и забрани за провеждане на лесовъдски мероприятия в огромни площи с различна собственост, въвеждайки погрешни и неаргументирани внушения, че стопанисването влошава водоохранните функции на горите.

Забраната за провеждане на сечи в пояс II освен отгледни, принудителни и санитарни сечи неминуемо ще доведе до влошаване като цяло на състоянието, а и на водоохранните функции на горите. Ограничаването на отгледните сечи с лесовъдски неоправдано ниска интензивност („до 5 % за всяко отделно насаждение веднъж на десетгодишен период“) не би позволило постигането на лесовъдските цели при отглеждането, а именно: регулиране на състава и произхода на насажденията, подобряване на защитните и специалните функции, здравословното състояние и устойчивостта, поддържане и опазване на биологичното разнообразие, намаляване на риска от пожари.

Принудителните и санитарните сечи според ПЗИДЗВ 49-354-01-65 се допускат само при бедствия, пожари и каламитети, което изключва лесовъдски намеси при повреди от абиотични фактори като снеголоми, ледоломи, ветровали. Това, от своя страна, впоследствие ще предизвика драстично влошаване на здравословното състояние и устойчивостта не само на повредените, но и на здравите насаждения и като резултат - неизпълнение на основните функции на тези гори, включително на водоохранните (т.е. обратен ефект).

Недопускането на технически сечи и поддържането на транспортната инфраструктура би направило невъзможно извършването на каквито и да са дейности в тези горски територии, необходими за поддържането и опазването им в добро състояние. Горските пътища не се ползват само за транспорт на дървесина, а за опазване и превантивна противопожарна дейност, както и за ловно стопански дейности, отдих и туризъм.

Ограничаването за провеждане на възобновителни сечи в пояс III, който обхваща огромни по площ горски територии, само с възобновителен период над 40 г. ще компрометира в доста случаи възобновяването и поддържането на доброто състояние и устойчивостта на насажденията, тъй като не във всички случаи тези сечи са подходящи. В България за разлика от доста страни в Европа са забранени голите сечи, при които се изсича целият дървостой и след това изкуствено се залесява. Тук са възприети много по-екологосъобразни, но сложни лесовъдски системи, при които се цели чрез постепенно разреждане и точково отваряне на малки пространства да се стимулира появата и укрепването на естествен подраст (младо поколение гора), който постепенно да заеме мястото и да изпълнява своите функции. По този начин се следват естествените природни процеси, при които се цели и постига разновъзрастна, структурно разнообразна, устойчива гора, осигуряваща постоянна горска среда.

С предложението забрана за прокарване и ремонт на горски пътища, с изключение на такива за противопожарни нужди, се ограничават/затварят за достъп огромни територии и извън санитарно-охранителните зони (СОЗ), тъй като основната част от пътищата се прокарва хоризонтално на терена и пресича тези зони. При липса на достъп не могат да се осъществяват важни за гората дейности - лесозащитни, контролни и свързани със залесяване, отглеждане и опазване. Деретата могат да се затрупат с паднали дървета, без възможност за достъп и почистване.

С предложението в Преходни разпоредби на ПЗИДЗВ 49-354-01-65 се предвиждат буферни зони и за местата, където няма учредени СОЗ, по 1500 м от двете страни на реките, по 500 м около язовирите, в цялата им акватория и в радиус от 1000 м за подземните води. Това са огромни по размерите си площи и чрез тези текстове реално се въвежда нов ред за учредяване или за узаконяване на учредени водоземни съоръжения, съгласно Наредба 3 от 16.10.2000 г. за условията и реда за проучване, проектиране, утвърждаване и експлоатация на са-

нитарно-охранителните зони около водоизточниците и съоръженията за питейно-битово водоснабдяване и около водоизточниците на минерални води, използвани за лечебни, профилактични, питейни и хигиенни нужди.

Предложеният ПЗИДЗВ не предвижда никакви компенсации на горите, което ще влоши тяхното състояние, както и възпроизводството на всичките им екосистемни функции и няма да доведе до прокламираните в мотивите цели. Напротив, поради изоставените пътища няма да се почистват деретата, неустойчивостта на дървостойта ще се повишава, защото няма да се поддържа хетерогенна смесена устойчива гора.

Показателите на нашите гори се подобряват непрекъснато през последните 60 години, като е отчетено намаляване в годишното ползване (сечта) на дървесина спрямо годишния прираст, и от 140 % през 1960 г. е достигнало 51 % през последните години, което е по-малко от 1 % от запаса. (Източник ИАГ: http://www.iag.bg/data/docs/1_harakteristiki_na_gorata.pdf).

Богатото видово разнообразие е доказателство за правилното управление на горите. България е на трето място по дял на площи в „Натура 2000“, а по защитени територии - на второ, 41% от площта на страната. 56 % от горските територии попадат в зони от екологичната мрежа „Натура 2000“. Българските гори съхраняват над 80 % от защитените растения, повече от 60 % от защитените животински видове и 43 световно застрашени животински вида. За тяхното опазване са създадени 3 национални парка, 11 природни парка и повече от 700 защитени зони, 111 000 ха държавни гори са обявени за гори във фаза на старост, в които не се провеждат сечи, с изключение на случаите на повреди над 50 % от площта на насаждението.

През 2015 г. площта на защитените гори в България е увеличена със 105 000 хектара. 59 % от всички горски територии и 80 % от държавните горски територии са сертифицирани по международен стандарт за екологосъобразно стопанисване FSC, като ежегодно се извършва независим контрол за качеството на дейностите в горите по обективни принципи и измерими индикатори и критерии - гарант за устойчиво и природосъобразно стопанисване на горите на България.

Уважаеми дами и господа народни представители,

На основание на посочените аргументи Управителният съвет на СЛБ счита, че предложението ПЗИДЗВ 49-354-01-65 за промяна на чл. 119 от Закона за водите не е в интерес на обществото, налага допълнително ограничаване на лесовъдските дейности в голям дял от горите, без доказана научна и практическа необходимост и не трябва да бъде приет.

София, 11.07.2023 г.

С уважение:
Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ

ПОЗДРАВИТЕЛЕН АДРЕС

По случай 125-годишнината на НЛРС - СЛРБ председателят на Съюза на лесовъдите в България проф. д-р Иван Палигорев изпрати до председателя на УС на НЛРС „Съюз на ловците и риболовците в България“ поздравителен адрес

Уважаеми г-н Василев,
Уважаеми членове на Управителния съвет,
Уважаеми ловци и риболовци - членове на НЛРС

От името на Ръководството на Съюза на лесовъдите в България ми позволете да Ви поздравя с навършването на 125-ата годишнина от основаването на Националното ловно-рибарско сдружение „Съюз на ловците и риболовците в България“.

Традицията повелява на този светъл ден да се посочат част от създателите на Сдружението. Изминали са 130 години от момента, в който Ловното дружество в София изпраща възвание до ловците в страната за учредяване на ловните дружества и обединяването им в единна ловна организация с център София. Инициатор е Георги Христович - виден български учен орнитолог. Възванието е подписано от 126 ловци - видни наши общественици, дипломати, хора на науката (Стефан Стамболов, Димитър Греков, Димитър Петков, английският консул Даринг, подполковник Ботев, братя Прошек, Тъпчилещови, Л. Арнаудов и други). През 1895 г. се учредява и издаването на ловното списание „Ловец“, което по-късно става орган на ловните дружества в България, а на 06.08.1898 г. заседава учредителният конгрес на ловците в България. Създава се централно Ловно дружество „Сокол“ със седалище в София, което през 1947 г. се обединява с Рибарския съюз.

Гордост за националната организация е създаването през 1905 г. на ловни паркове в общините Русе, Видин и Бургас на предоставени пустеещи земи, залесени с доброволен труд от ловците. По този начин ловците са едни от първите залесители в България, а ловни паркове се създават по-късно в цялата страна. С промяна на Закона

за лова се предприема още един държавнически акт - за борба с браконьерите се назначават ловни надзиратели, по-късно и ловна стража за защита на дивеча. Заслужава да се отбележи и просветителската дейност на Ловната организация. Специално внимание се отделя на „Фонд за развъждане на полезен дивеч“, създават се развъдници, основават се и ловни кооперации. Със своята многостранна дейност Националната ловна организация е водела в усилията за опазването на дивеча и рибата и за спазване на изискванията на законите, с което през годините се утвърждава като най-добрият партньор на държавните органи в организацията на ловното стопанство и опазването на дивеча и рибата.

С основателна гордост трябва да се посочи приносът на Националната ловна организация за високите постижения в ловното стопанство на България, които са отличени на национални и особено важно - на най-престижни международни ловни изложения, което заслужено ни утвърждава като една от желаните ловни дестинации в Европа.

Позволете ми в деня на отбелязването на 125-ата годишнина от основаването на Националното ловно-рибарско сдружение да Ви пожелаем дълъг живот, крепко здраве и лично щастие, да съхраните високата си гражданска активност, за да се утвърждават традициите в многостранната дейност на ловното движение у нас, да се опазва и да се умножава дивечовото богатство на България за нашите деца и внуци!

**ЧЕСТИТА 125-ГОДИШНИНА!
НА ДОБЪР ЧАС И НАСЛУКА!**

Шумен, 17.06.2023 г.

Проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ
Председател на СЛБ

Нови книги

Георги Костов, Нено Александров, Тома Тончев.
Адаптивно стопанисване на бялборовите култури. Издателство „Интел Ентранс“, София, 2023 г., 228 стр.

Монографията представя проактивни лесовъдски системи, основани на теорията за екосистемно съответствие на насажденията от бял бор, съответно за адаптивното им стопанисване.

Изследванията са резултат от проучвания по възложена от ЮЗДП - Благоевград, научна задача „Диференцирано стопанисване на културите от бял бор в ЮЗДП“. Проучването е комплексно и са обхванати главните аспекти на лесовъдските познания. До голяма степен представените заключения са валидни за цялата страна, което прави изданието полезно за експертите по горите и всички, които са свързани с управление то и опазването на природните ресурси.

Съдържа богат графичен и илюстративен материал.

Председателят на СЛБ на среща с министъра на земеделието и храните

На 7 юли председателят на Съюза на лесовъдите в България проф. Иван Палигоров се срещна с министъра на земеделието и храните Кирил Въгев. Проф. Палигоров накратко представи СЛБ, основните цели и задачи на организацията, както и някои резултати от дейността на лесовъдската колегия.

Министър Въгев постави въпроса Съюзът да подпомогне ведомството за провеждане на дългосрочна научнообоснована горска политика, както и за участие на представители на СЛБ в разработването на новия Стратегически план за развитие на горското стопанство до 2030 г. и в обсъжданятия за промени в Закона за горите. Проф. Палигоров предложи колеги от СЛБ да бъдат включени в подготовка на промени в Закона за горите и други нормативни документи, които да бъдат приети, за да се осигури приложението на Плана за възстановяване и устойчивост.

Беше обсъдено и продължаване на традиционно доброто взаимодействие с ръководството на МЗХ за утвърждаване на авторитета на лесовъдската професия. Проф. Палигоров осведоми министър Въгев за ежегодната процедура по утвър-

дения ред и критерии да се номинират и определят носители на приза "Лесовъд на годината", неговите подгласници, носители на приза „За цялостен лесовъдски принос“ и „За значителен принос за популяризиране и повишаване на имиджа на лесовъдската професия“, като се но-

минират и избират достойни колеги, които са гордост за лесовъдската професия.

Председателят на СЛБ информира министъра за становищата на СЛБ относно самостоятелността на горското ведомство и за защита на професионализма, на лесовъдската етика и морал, в което си сътрудничи със синдикатите, други НПО, има активно участие в срещи и дискусии по проблемите в горския сектор, свързани с добива и преработката на дървесината. Беше изразено становище, че особено напрежение всъщност в колегията кадровите промени в системата на горското стопанство - ИАГ, РДГ и особено в ДП и техните териториални поделения, а опитите на Съюза да се противопостави срещу порочната практика

да се огласяват непроверени и недоказани факти не са успешни. - Неприятен е фактът - подчерта проф. Палигоров, - че няма механизъм, по който да защитим колегите, ако изнесените факти не се докажат, за да се възстанови доброто им име, както и това на професията.

Проф. Палигоров помоли за подкрепа и съвместни действия за преодоляване на негативния образ на колегията.

На срещата председателят на СЛБ сподели още, че ръководството на Съюза участва в срещи с журналисти. Подчерта колко важна е работата с подрастващите, местните НПО и гражданите за защита на българската гора. В много регионални съвети на СЛБ се организират съвместни инициативи с училищата и се провеждат конкурси за детска рисунка, организират се залесявания и други. СЛБ непрекъснато подобрява информираността и интерактивната връзка с членовете на организацията и с цялата лесовъдска колегия. Поддържа се страница на Съюза в интернет, ежегодно се издава и разпространява календар на СЛБ, а за популяризи-

ране на работата на лесовъдите, историята и традициите на горското дело у нас се издава вестник "Българска гора". Традиция е да се подкрепят дружествата на лесовъдите ветерани. СЛБ има традиции да се почиства, обновяват и поддържат мемориалните знаци - чешми, плочи и паметници, на бележити лесовъди, като на специални ритуали се поднасят венци и цветя на признателност към лесовъдите, отдалечи живота и делото си за българската гора, а кулминацията ежегодно е през Седмичата на гората.

На срещата проф. Палигоров подчерта и сериозния международен авторитет, който има Съюзът на лесовъдите в България като колективен член на Съюза на европейските лесовъди от 1997 година.

Министър Въгев и проф. Палигоров изразиха своето единодушно мнение, че е необходимо да продължат добрите взаимоотношения и съвместна работа за усъвършенстване на горската политика в България в интерес на обществото и бъдещите поколения.

25-та годишна среща на Съюза на европейските лесовъди

От стр. 1

В рамките на проекта бяха очертани възможностите и рисковете, които се крият при евентуалната промяна на отговорностите при формулиране на политиката в областта на горското стопанство в Европейския съюз:

- Запазването на досега действащия модел на отговорност по отношение на горите, разпределена между отделните държави членки и в условията на съществуващата небалансирана, екологично доминирана европейска политика, не би било добър вариант за бъдещето управление на Европейския горски сектор.

- Прилагането на холистична отговорност на ЕС за горите, която да допринесе за разработването и налагането на една цялостна и балансирана европейска горска политика и да бъде осигурена финансова подкрепа на европейско ниво за собствениците на гори, прилагащи многофункционално и устойчиво стопанисване на горите им, би могло да бъде възможност за подобряване на сегашната ситуация.

- Прилагането на холистична отговорност на ЕС за горите, която води до пълно доминиране на небалансирана екологична европейска политика без партньорското участие на държавите членки по отношение на отговорностите за горите, би направило настоящата ситуация още по-неблагоприятна.

Ако отговорността за горското стопанство остане на ниво държава членка, може би е идея да се възползваме от шансовете и да минимизираме рисковете, като създадем комитет, отговарящ за околната среда/климата, за посредничество между ЕС и държавите членки, отговорни за горското стопанство, за да се гарантира по-добър баланс между различните цели и нуждите на обществото, който трябва да се осигури.

Друг основен момент в програмата на срещата беше оттеглянето

Презентация на Томас Лундмарк

Презентация на Йохан Куиленстиерна

Представяне на Училището за управление на гори в Скинскатеберг от Андерс Енглунд

Посещение в Екопарк "Фарна"

на Михаел Диймър като президент на Съюза. Следващи процедурите, описани в Устава на СЕЛ, бяха избрани нов президент и нов вицепрезидент на организацията. Всички делегати на срещата единодушно избраха Томаш Маркиевич (Полша) за президент на Съюза на европейските лесовъди. Той е член

на организацията бе избран Ханс Якобс от Федералния съюз на лесовъдите в Германия, подкрепен от всички делегати на срещата.

В рамките на заседанието беше разгледана и гласувана кандидатурата за членство на Френския съюз на професионалните лесовъди. Това е втората френска организация, която

става редовен член на Съюза на европейските лесовъди. Приета бе и поканата на лесовъдите от Люксембург да организират и да бъдат домакини на следващата 26-та годишна среща на Управителния съвет на Съюза, която ще се проведе в края на септември 2024 година.

СЪБЪГЪСТВАЩА ПРОГРАМА

Независимо от дъждовното време през последния ден от програмата за участниците в срещата бе организирано посещение на два обекта от дейността на „Свеског“ - Шведската държавна горска компания, която е най-големият собственик на гори. В първия - Екопарк „Фарна“, бяха онагледени дейности за опазване и увеличава-

не на биоразнообразието от широколистни видове и за повишаване на природната стойност и екологичните функции на горите в дългосрочна перспектива. Вторият обект бе в стопански гори с извеждане на отгледни сечи с технология

добив, кастрене и разкрийване с харвестър „PONSSE“, модел „Scorpion“, и извоз на дървесината с форвардер „PONSSE“. Фокусът на отгледната сеч бе върху запазването на групите от широколистни видове и отгледна сеч по комбиниран метод в просеки през 25 метра. Беше демонстрирана производителност в добива от 10 - 12 м³/час. Бяха дискутирани много въпроси, свързани с възобновяването в стопанските гори, базирано на природосъобразно стопанисване и увеличаване на биоразнообразието с увеличаване на дела на широколистните видове - бреза, елши и трепетлика.

Д-р инж. Анна ПЕТРАКИЕВА
Проф. Иван ПАЛИГОРОВ

Съюзен живот

Среща на лесовъдите ветерани на Юндола

На 8 септември на Юндола се проведе среща на лесовъдите ветерани от области Благоевград и Пазарджик (сн. 1). Цялостната организация на срещата - транспорт, програма на посещението и обяд, бе осъществена от инж. Севдалина Димитрова - председател на РС на СЛБ - Благоевград, и зам.-председател на Съюза на лесовъдите в България, която организира и финансовата подкрепа на събитието от инж. Валентин Чамбов - директор на Югозападното държавно предприятие - Благоевград. В срещата взеха участие и лесовъдите ветерани от Пазарджишка област, транспортът и участието на които бе финансирано от инж. Здравко Бакалов - директор на Южноцентралното държавно предприятие - Смолян.

Председателите на Дружеството на ветераните в Благоевградска област инж. Минко Пълевски и на Дружеството на ветераните в Пазарджишка област инж. Георги Петканин поздравиха участниците и благодариха за подкрепата на ръководството на СЛБ и на директорите на двете предприятия. Ветераните бяха посрещнати от инж. Величко Драганов - директор на Учебно-опитното горско стопанство „Георги Ст. Аврамов“ - Юндола. Той представи накратко дейността на Учебно-опитното стопанство, а в разсадника бяха дискутирани въпроси, свързани с възобновяването на иглолистните гори на територията на Стопанството (сн. 2).

Ветераните посетиха Експозицията на горското дело в България. Преди посещението - в Деня на национален траур, бе отдадена почит на загиналите в наводненията по

Южното Черноморие. Проф. д-р Иван Палигоров представи накратко експозицията и даде време на участниците да я разгледат и да зададат своите въпроси (сн. 3). Бе изразено единодушно мнение, че е събрана важна и полезна за поколенията информация за развитието на горското дело в България - историята и развитието на горската служба и на СЛБ, на средното и висшето горско образование, на постиженията на лесовъдската колегия. Ветерани от двете области поеха ангажимент да организират събирането и доставянето на артефакти - книги, дневници и карти, машини и инструменти, намиращи се на територията на съот-

ветните горски и ловни стопанства или в домовете на ветераните.

Бе отбелязана 75-годишнина на секретаря на Дружеството на лесовъдите ветерани от Благоевградска област инж. Михаил Михайлов, като му бе поднесен скромнен подарък (сн. 4).

Всеобщо бе мнението, че срещите на лесовъдите ветерани допринасят за поддържане на авторитета на професията и изразяване на общата подкрепа на колегията на позицията на ръководството на СЛБ за отделияне на самостоятелно горско ведомство.

Инж. Михаил МИХАЙЛОВ

Софийските ветерани на пътуващ семинар в Западните Родопи

Традиционно Софийското дружество на ветераните от горското стопанство и горската промишленост провежда пътуващи семинари до различни краища на страната. Целта е да добият лични впечатления от състоянието на горите по места и получат информация от регионалните специалисти за проблемите в горското стопанство и за тяхното преодоляване. От друга страна, тези двудневни, а нерядко и триденни пътувания, са много добра форма ветераните да поддържат помежду си приятелски взаимоотношения, да споделят мъки, тревоги и проблеми от личен характер. Досега почти няма горски район в страната, който да не е посетен от софийските ветерани. В последно време такива пътувания се осъществяват и в съседните страни - Северна Македония и Гърция, и о. Тасос.

Спонсори на тези пътувания досега са били държавните горски предприятия, които финансират

пътните разноски, храната и нощуването на ветераните, за което най-сърдечно благодарим на техните ръководства, като се надяваме това сътрудничество да продължи.

В края на юни софийските ветерани се отправиха към района на Западните Родопи, със спонсорството на Южноцентралното държавно предприятие - Смолян, с директор инж. Здравко Бакалов. В подготовката и осъществяването на семинара активно участие взе инж. Емил Комитов - експерт в Предприятието.

В продължение на три дена, с две нощувки, бяха посетени няколко държавни горски стопанства. Директорът на ДГС - Триград, инж. Пламен Малковски запозна ветераните със състоянието на горите и горската промишленост. Останахме удовлетворени, че Стопанството се справя успешно със задачите си, а възникващите проблеми се преодоляват своевременно. В района

посетихме Триградското ждрело с пещерата Дяволското гърло и Буйновското ждрело с Ягодинската пещера.

За успешното и приятно пребиваване на територията на местните горски стопанства благодарим освен на инж. Малковски и на директорите на ДГС - Борино - инж. Светозар Мечков, на ДГС - Михалково - инж. Али Чолаков, на ДЛС „Извора“ - инж. Стоянка Кечева, и на нейните заместници инж. Здравко Караджов и инж. Павел Ламбов.

Много приятно впечатление у нас остави Тодор Стоилов - водачът на новия микробус на ДЛС „Широка поляна“, ръководено от инж. Паун Власев. Освен майсторското управление Тодор оказваше помощ и съдействие на ветераните.

Инж. Георги ПЕТРУШЕВ
Председател на Софийското дружество

Годишнини

Инж. Михаил ДОЦИНСКИ на 90 години

Роден е на 16.07.1933 г. в с. Чупрене, Видинска област. През 1956 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

До 1961 г. работи в Горскопромишлено предприятие - Девин. Утвърждава се като специалист в проектирането, транспортно-рането и монтажа на горски въжени линии, както и в проектирането и строителството на горски камионни пътища. От 1961 г. е директор на ГС - Чупрене, където отделя особено

внимание на залесителните мероприятия и строителните работи. От 1974 г. до пенсионирането си е на работа в Република Коми.

Инж. Доцински е изтъкнат специалист в областта на дърводобивната дейност и има определен принос за развитие на механизацията в горското стопанство.

Доц. г-р Костадин БРОЦИЛОВ на 75 години

Роден е на 15.08.1948 г. в с. Лилково, Пловдивска област. През 1972 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

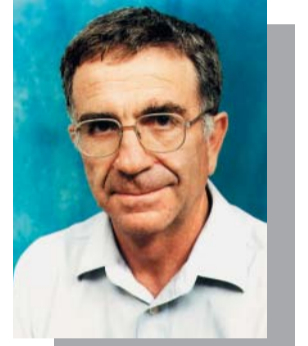
Професионалният му път започва като проектант в „Агролеспроект“ - филиал Пловдив. През 1975 г. е избран за научен сътрудник в Опитната станция за бързорастящи горскодървесни видове - Свищов. Основното направление в неговата научноизследователска работа е производството на посадъчен материал за интензивни горски култури, селекция, сортоизпитване на бряста и акацията и разработване на технологии за създаване и отглеждане на интензивни горски култури.

През 1987 г. преминава на работа като научен сътрудник в Опитната станция по дъбовите гори в Бургас, където в

периода 2001 - 2007 г. е директор, а след това е старши научен сътрудник.

Има внедрени в практиката, самостоятелно или в колектив, 19 предложения, свързани с технологията на производство на фиданки от горскодървесни видове в контейнери.

Като научен работник в двете опитни станции и като директор на ОСДГ доц. д-р Броцилов участва в организацията и провеждането на регионални и национални съвещания по проблемите на устойчивото стопанстване на горите от дъбовата лесорастителна зона. Научните му приноси са обобщени в над 120 научни и научнопопулярни публикации, студии, монографии и книги.

Д-р инж. Христо ХРИСТОВ на 75 години

Роден е на 24.08.1948 г. в Нови пазар, Шуменска област. Дипломира се във ВЛТИ през 1976 г., специалност „Горско стопанство“.

Работа започва в ГС - Шумен. От 1979 до 1989 г. е гл. специалист по залесяването в ГСК - Шумен. От 1991 до 1997 г. е зам.-директор, а от 1998 до 2009 г. - директор на РУГ - Шумен, след което до пенсионирането си през 2011 г. е главен експерт в ИАГ с офис - Шумен.

Д-р инж. Христов е изявен лесовъд с богати познания и професионален опит. Като експерт по залесяването и директор на Регионалната дирекция има значителен принос в обособяването на семедобивни градини, стопанстването на интензивни култури и в създаването на хиляди декари горски култури. Автор е на многобройни публикации по проблемите на горското стопанство.

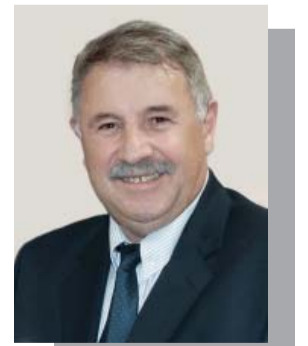
Инж. Григор ГОГОВ на 70 години

Роден е на 09.08.1953 г. в Долна Баня, Софийска област. През 1979 г. завършва ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Трудовия си път започва в ГС - Попово, като началник на ГТУ, а след това до 1986 г. последователно е зам.-директор и директор. През 1990 - 2002 г. е директор на ДЛС „Черни Лом“. От 2005 до 2013 г. е на работа в Националното ловно-рибарско сдружение, „Съюз на ловците и риболовците“ в България, след

което до 2017 г. два пъти е изпълнителен директор на Изпълнителната агенция по горите.

Инж. Гогов е утвърден специалист и ръководител в областта на горското и ловното стопанство, който работи активно за развитието и умножаването на горското и дивечовото богатство на страната.

Акад. Александър АЛЕКСАНДРОВ на 85 години

Известният български учен лесовъд, професор, академик Александър Хараланов Александров е роден на 24.09.1938 г. в Стара Загора в семейството на лесовъда Харалан Александров. Средно образование завършва в Шумен през 1956 година. Любовта му към природата, природните науки и гората го отвежда във ВЛТИ, където през 1961 г. се дипломира като лесовъд. След дипломирането си през 1961 - 1963 г. работи като началник на ГТУ и старши инженер в Горско стопанство - Цонево, Варненско. След спечелен конкурс от 1963 до 1966 г. е научен сътрудник в Опитната база по иглолистните гори - Велинград, а през 1967 г. преминава на работа в Секцията по екология и физиология на дървесните видове на Института за гората - БАН, където израства като един от най-добрите ученици и последователи на изтъкнатия български учен лесовъд акад. Борис Стефанов, завеждащ Секцията по това време, който оглавява и силна лесовъдска и екологична школа. През същата година под ръководството на проф. Димитър Велков защитава кандидатска дисертация за формовото разнообразие на смърча в Родопите.

Отличната му подготовка и владенето на английски език позволяват на младия учен да осъществи изключително полезни специализации във водещи западни институти по проблемите на горската генетика, селекция и семенепроизводство - през 1970 г. по горска селекция по програма на ФАО в Дания (Арборетум Хьорсхолм, Горска станция - Спрингфорби и Горски селекционен център - Хумлебек), през 1972 г. по горска генетика в САЩ (Научна станция - Бъркли и Пласървил, Калифорния, Корвалас - Орегон, Университет - Медисън, и Институт по горска генетика - Райнелендер, Уискънсин).

В резултат на интензивна научно-изследователска и приложна дейност, намерила висока оценка както в научните среди, така и в социалната практика, той е високо оценен от ръководството на ИГ - БАН и през 1976 г. е хабилитиран като старши научен сътрудник II ст. (доцент) по горска екология и селекция. През 1984 г. доц. Александров обобщава научните си резултати в докторската дисертация „Селекционно-генетични проучвания върху смърча (*Picea abies* L. Karst.) в България и запазване на неговите генетични ресурси“ и след успешна защита получава научната степен „доктор на селскостопанските науки“. Две години по-късно е избран за професор.

Заедно с израстването си като научен работник проф. Александров участва в ръководството на Института за гората - БАН, като от 1986 до 1988 г. е заместник-директор, а от 1989 до 1993 г. - директор. През 1990 г. е министър на околната среда. Проф. Александров съчетава научноизследователската си работа с преподавателската дейност, като води курсове по горска

селекция, фитогеография и теоретична екология в Лесотехническия университет, Славянския университет и Великотърновския университет. Под негово научно ръководство са защитили 12 докторанти по екология и опазване на околната среда. През 1990 г. публикува първия за техникумите учебник по генетика и селекция на горскодървесните видове.

За член-кореспондент на БАН е избран през 1995 г., за действителен член (академик) на Евроазиатската Академия на науките - през 1996 г., а за академик на БАН - през 2003 година. От 2003 г. отново е директор на ИГ - БАН. Акад. Александров е председател на Отделение за аграрни и лесовъдни науки на Българската академия на науките.

Научните му приноси, намерили широко приложение в горскостопанската практика не само у нас, но и в други страни, са в направлението горски генетични ресурси, биологично разнообразие, формообразуване, популационна генетика, радиационна биология, биотехнологии, стопанисване на горите и други.

Общият брой на неговите публикации е над 300, от които научните трудове са над 200, в т.ч. 12 монографии. Много ценни не само за научната общност, а и за широката общественост са неговите самостоятелни или в съавторство монографии, посветени на екологичните, социалните и икономическите функции на горите, горската екология, значение на горските ресурси и други. Изключително полезни за издигането на авторитета на горския сектор и лесовъдската колегия са и неговите участия в кръгли маси и дискусии „Предизвикателствата на XXI век и горското стопанство“, „Актуални

аспекти на горските ресурси“ и други. На достъпен за широката аудитория език са и неговите статии, авторски и в съавторство, в списание „Наука“ - „Екологично инженерство и опазване на околната среда“, „Екология и бъдеще“, в които се дискутират въпросите на горите и горското стопанство и връзката им с развитието на обществото и здравния статус на населението.

Акад. Александров е участвал с научни доклади в 130 форума в чужбина и у нас с около 150 доклада, от които 80 на английски език. Именно от тези доклади световноизвестни учени научават за нивото на лесовъдските познания у нас и за състоянието и проблемите на горите и горското стопанство.

През различни периоди на своята дейност акад. Александров е член на 12 редакционни колегии в изданията „Наука за гората“, „Генетика“, „Наука“, „Екологично инженерство и опазване на околната среда“, „Екология и бъдеще“, „Екология и медицина“, „Balkan Ecology“, „Forest Genetics“, „Ecotap“, „Forest Ecology and management“, „Biotechnology and Management“, „Silvae Balcanica“. Понастоящем е главен редактор на сп. „Наука“ - орган на Съюза на научните работници в България.

За големия международен научен авторитет на проф. Александър Александров, говори и фактът, че той е член на 7 международни и чуждестранни научни организации, между които International Eurasian Academy of Science - European branch, Helsinki, IUFRO, Balkan Ecological Federation, Евроазиатска академия на науките, Европейски горски институт в Италия, Международен съюз на горските изследователски организации - Виена, Американски биографичен институт, Европейска

програма за горски генетични ресурси, почетен член на СУБ, член на СЛБ и други.

Създал е 12 теренни колекции с национално и международно значение, като 9 от тях са архивни култури от дървесни видове при различен екологичен фон, включващи ценни генетични ресурси от местни и интродуцирани дървесни видове с произход от различни европейски страни и от Северна Америка и Азия.

Научно-организационната и научно-административната му дейност включват членство и ръководство на академични и научни съвети на университети, факултети и институти, научно-експертни съвети на ведомства, научни комисии и специализирани научни съвети при ВАК и други.

Неговата експертна дейност се състои в участието му като експерт на ФАО в Националната комисия по горско семенепроизводство и култури, Комисията по биология и химия към Комитета за наука, Висшия горскостопански съвет към МЗХ, Управителния съвет на Националния фонд за научни изследвания, Комисията по организирана биология и екология към МОН, EUFORGEN и други.

За постигнати резултати в научноизследователската, приложната, преподавателската и обществената дейност акад. Александър Александров през годините е носител на Почетен знак „Марин Дринов“ на лента на БАН - 2008, Почетен знак на Института за гората - 2013, почетното звание и диплома International Cultural Diploma of Honor - ABI, NC, USA - 1995, Honorary Diploma - ICAS, Romania - 2003, Certificate of Appreciation - University of Novi Sad - 2018.

Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ
Инж. Богдан БОГДАНОВ

Бележити лесовъди

Инж. Иван Чернев - лесовъдът на Черноморието и Добруджа

Иван Христов Чернев е роден на 24.06.1920 г. в Луковит. Израства в многолюдно семейство. В родния си град завършва гимназия. През 1942 - 1944 г. отбива военна повинност и от есента на 1944 г. взема участие във Втората световна война, след което продължава обучението си в Агрономо-лесовъдния факултет на Софийския университет, където се дипломира през 1946 г. по специалността „Лесовъдство“.

След дипломирането си за кратко се установява в родния си град, където работи като учител по химия в местната гимназия, а впоследствие като библиотекар в градската библиотека. Тук има щастието да се срещне и общува с видни интелектуалци като Димитър Талев и други, които оказват силно влияние върху формирането и развитието на интереса му към литературата и изкуството. По това време сключва брак с Надежда Михайлова - преподавател по география в гимназията, и им се ражда дъщеря.

От началото на 1951 г. започва кариерата му на лесовъд, първоначално в Тутракан. От есента на същата година инж. Чернев постъпва в Горското стопанство в Балчик, където последователно е референт, началник на горско-технически участък, а от 1959 г. в

продължение на 11 години е директор. През 1953 г. и семейството му се премества в Балчик. В Горското стопанство лесовъдът ръководи и активно участва в облагородяването на Северното черноморското крайбрежие и залесяването. На основата на научните постижения и своя личен опит той ръководи озеленяването на значителни площи край Тузлата, Чиракмана и Русалка, като в този типично сух прибрежен район използва за залесяване ксерофитна дървесна и храстова растителност. От 1951 до края на 1970 г. под негово ръководство и лично участие в Горско стопанство - Балчик, са създадени над 30 000 дка нови гори върху силно ерозиранни и пустеещи земи по Черноморието, в трудните усло-

вия на реконструкцията на нископродуктивни гори в равнината, и Батовския горски комплекс. Неговата съдба обаче става създаването на полезащитни горски пояси. Със задълбочените си научни познания и богат практически опит той се утвърждава като един от пионерите в създаването на полезащитните горски пояси в Добруджа, като лично ръководи изграждането на мрежата от тях в района на общините Балчик, Каварна и Шабла. Инж. Иван Чернев ръководи създаването на държавен горски пояс Гьоренско дере северно от Каварна. В този период Горското стопанство разполага само с две превозни средства - фаятон за директора и каруца за лесовъдите. В същото време горите са пръснати на териториите на пет общини - в диаметър от над 80 километра. Затова лесовъдът взема от вечерта автобус, за да стигне до дадено село, където преспи в дома на горския надзирател, за да могат да тръгнат на следващия ден с каруцата му за обектите. Стигайки дотам, той е предпочитал да обикаля пеша с часове горите, за да има лична представа за всичко. Колегите и местните жители си спомнят, че през вечерите, когато инж. Чернев оставал да преспи в селата, той с особена страст се е заемал да ограмотява в лесовъд-

ство горските надзиратели и местното население. И досега се помни как по негово време разсадникът на ГС - Балчик, в с. Соколово става образец със своя ред, мащаб и постижения. Всяка година разсадникът е посрещал нуждите на стопанството с едногодишни фиданки, когато залесяването заедно с полезащитните пояси е стигало до 5000 дка годишно. И сега този разсадник, благодарение и усилията на сегашния директор на ДЛС - Балчик, инж. Калинка Тодорова, се поддържа в добро състояние, макар и с по-скромен обем на дейност. По решение на Министерството на горите и опазване на природната среда инж. Иван Чернев от 1971 до 1976 г. е ръководител на сектор във Варненската районна инспекция по горите и опазване на природната среда. От 1976 г. три години е главен специалист в Горскостопанския комбинат - Варна. По собствено желание през 1980 г. е преместен на работа като лесничей в Държавно ловно стопанство - Балчик, където работи пет години до пенсионирането си. С нестихващ ентузиазъм инж. Чернев се бори за опазване на създадените горски култури и насаждения. Пословично честен, той не допуска компромиси с гората. В разяс-

нителни сказки и беседи пред ученици и общественици разкрива вредните последици от пашата в горите. Като експерт в Горскостопанския комбинат буди уважение с професионалните си познания. Взема активно участие в обществения живот на Балчик в защита на гората и ратува за оползотворяване на доброволния труд на местното население в залесяването. Забележителен е неговият принос в организирането и развитието на читалищната дейност на Балчик. За периода 1951 - 1988 г. инж. Чернев има десетки публикации в списанията „Защита на природата“, „Горско стопанство“ и вестниците „Добруджанска трибуна“, „Устрем“ и други.

Нелепа е кончината на инж. Иван Чернев. Един ден, винаги внимателен и културен в обноските си, той дава предимство на пасажери при качването им в автобуса от Албена за Балчик и остава последен. Шофьорът не вижда последния пътник, преждевременно затваря вратата, която го поваля на тротоара. В резултат на тежкото счупване на таза инж. Чернев след няколко дена завършва живота си път в болница. Той е само на 69 години.

Доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ
Инж. Димитър ГАВРИЛОВ

Нови книги

Доц. д-р Дико Патронов. Неместни дървета и храсти - екзоти, залесени в горите на Природен парк „Странджа“. Издание на ДПП „Странджа“, 64 стр.

Авторът - известен наш лесовъд д-р Дико Патронов, проследява дейността, осъществявани в горската територия, довели до внасяне на чуждоземни дървесни и храстови видове в естествените гори на Природния парк „Странджа“, създаден през 1995 година. Направена е обща характеристика и ретроспекция на отделните екзотични видове, обосновката за интродукцията им, времето и мястото на тяхното внасяне в горите на Парка.

Изданието е подредено в няколко глави - Кратки бележки върху климатичните елементи и райониране в горската територия на Природен парк „Странджа“; Първите опити с екзоти в Странджа; Машабните залесявания в Странджа и внасянето на чуждоземни видове; Иглолистни дървета и храсти; Широколистни дървета и храсти.

Текстът е илюстриран със снимки на автора.

IN MEMORIAM

На 9 юни почина Спас Иванов Симеонов.

Роден е на 25.04.1966 г. в Лъки, Пловдивска област. През 1985 г. завършва Техникум по горско стопанство „Христо Ботев“ - Велинград.

Почти целият професионален живот (37 години) на Спас Симеонов минава в системата на горите. Започва работа през 1985 г. в ДЛС „Кормисош“ като помощник-лесничей, след което продължава трудовия си стаж в ГС - Лъки, където последователно е управител-домакин и ръководител на обект на контролния горски пункт „Юговски разклон“. От 1997 г. е магазинер на

гара Асеновград, главен технолог по дърводобива и дивечовъд в „Средна гора“ ЕООД.

През 2004 г. постъпва като подвижна горска стража в Регионалното управление на горите - Пловдив (впоследствие Регионална дирекция по горите), където работи като горски инспектор до кончината си.

От дейността си в РДГ - Пловдив, оставя спомена за отличен професионалист и етичен колега.

Поклон пред светлата му памет!

IN MEMORIAM

На 19 юни почина инж. Янка Илиева Гергова.

Родена е на 29.05.1943 г. в с. Бачево, Благоевградска област. Завършва ТГС „Христо Ботев“ - Велинград, а през 1966 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Горско стопанство“.

Започва работа в ГС - Бачево, в отдел „Планов“, а след присъединяването на Стопанството към

ГС - Разлог, става завеждащ-отдел, който под различни наименования в щатното разписание е свързан с планиране на горскостопанските дейности. Пенсионира се през 1999 година.

Допринася много за успешната дейност на ГС - Разлог, и е носител на значката „Отличник на МГПП“.

Поклон пред светлата ѝ памет!

На 3 юли почина инж. Лазар Николов Пандев.

Роден е на 03.01.1932 г. във Велинград. През 1956 г. се дипломира във ВЛТИ, специалност „Механична технология на дървесината“.

Работи в Дървообработващия завод „Г. Димитров“ - Велинград. В Министерството на горите и горската промишленост постъпва през 1963 г., където последователно е началник-отдел, заместник генерален директор на ДСО „Стара планина“, директор „Капитално строителство“, главен секретар, генерален директор на „Лескомплект“. От 1984 г. е зам.-министър в МГПП, а по-късно - в Министерството на земеделието и зам.-председател на Съвета по селско и горско стопанство към Министерския съвет.

Работата му в МГПП е свързана с технологичното и техническото обновяване на горската промишленост и построяването на нови производствени мощности. През 1972 - 1975 г. участва в организирането на дърводобива в Коми АССР, ръководител е на българо-съветската комисия за сътрудничество в Коми. Представител на България в СИВ.

Като ръководител на инженеринговата организация „Лескомплект“ реализира редица проекти в горския сектор в чужбина.

Дългогодишен председател на Централното ръководство на НТС по лесотехника. Носител на много държавни и отраслови отличия.

Поклон пред светлата му памет!

ЮРИДИЧЕСКА КОНСУЛТАЦИЯ

Зачита ли се за осигурителен стаж времето, през което е полаган извънреден труд? Как и от кого се изисква документ за положения извънреден труд и каква е защита за издаването на такъв документ, ако той бъде отказан? Пред кой съд може да се потърси закрила?

ОТГОВОР: Съгласно чл. 351, ал. 1 и ал. 2 от Кодекса на труда (КТ) трудов стаж е времето, през което работникът или служителът е работил по трудово правоотношение, доколкото друго не е предвидено в този кодекс или в друг закон, както и времето, през което лицето е работило като държавен служител. В ал. 2 е уточнено, че трудов стаж е и времето, през което е изпълнявана държавна служба или работа по трудово правоотношение според законодателството на друга държава - членка на Европейския съюз, в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, или в Конфедерация Швейцария, както и времето на заемане на длъжност в институция на Европейския съюз или международна организация, в която Република България членува, удостоверено с акт за възникване и за прекратяване на правоотношението.

Според чл. 38, ал. 16 от Наредбата за пенсиите и осигурителния стаж (НПОС): „От 1 януари 2005 г. за осигурителен стаж се зачита времето, през което лицата са полагали извънреден труд. В този случай осигурителният стаж се зачита, като сборът от изработените часове през месеца, включително извънредният труд се раздели на законоустановеното работно време на лицето. Зачетенят осигурителен стаж може да бъде повече от календарното време“. В чл. 38, ал. 17 от НПОС е предвидено: „Когато е зачетено за осигурителен стаж времето, през което лицето е полагало извънреден труд, осигурителят издава при прекратяване на трудовото или служебното правоотношение удостоверение - образец УП - 3. В удостоверението се посочват отделно зачетеният осигурителен стаж за законоустановеното работно време и часовете извънреден труд“. Съгласно чл. 38, ал. 18 от НПОС „когато се преценява правото и определяне размера на пенсиите за трудова дейност, осигурителният стаж, изчислен в работни дни и часове, се превръща в календарни дни.“

Освен задължението в посочения по-горе текст на НПОС, при прекратяване на трудовото правоотношение работодателят (осигурителят) трябва да предостави и удостоверение - образец УП - 3, когато е полаган

ВЪПРОС: *Работя в предприятие, в което се полага извънреден труд от години, но не винаги се отчита правилно и съответно не се заплаща както е предвидено в Кодекса на труда. Искам да попитам дали се зачита положеният извънреден труд като осигурителен стаж, как се изчислява и кой трябва да ми издаде документ за този стаж, за да може да ми послужи за събиране на необходимия стаж при пенсиониране. Ако работодателят не е отчитал точно положения от мен извънреден труд и съответно не ми го е заплащал, пред кой съд мога да потърся правата си?*

извънреден труд. Това негово задължение произтича на основание чл. 5, ал. 7, т. 2 от Кодекса за социално осигуряване (КСО) при поискване от осигуреното лице (работника) да му предостави на него или на негов представител и да издаде безплатно, в 14-дневен срок, документи за осигурителен стаж и/или осигурителен доход, и/или категория труд за периоди преди 1 януари 2000 година.

Съгласно чл. 128а, ал. 1 от КТ, когато има писмено искане от работника, работодателят има задължение да му издаде и предостави необходимите документи, удостоверяващи факти, свързани с трудовото правоотношение, в 14-дневен срок от искането. В чл. 128б от КТ е предвидено задължение за работодателя да води трудово досие на всеки работник или служител. Това досие на работника или служителя се създава при постъпване на работа и в него се съхраняват документите във връзка с възникването, съществуването, изменението и прекратяването на трудовото правоотношение. Всеки работник или служител има право да получава заверени копия от съхраняваните документи по реда на чл. 128а от КТ.

Ако работодателят откаже да издаде удостоверение обр. УП-3, тъй като това е негово задължение съгласно разпоредбата на чл. 5, ал. 7 от КСО и защото това е отказ от предоставяне на административна услуга, работникът може да потърси защита от административния съд, като поиска от този съд да извърши

и преценката относно наличието и размера на осигурителен стаж за процесния период в резултат на реално положен извънреден труд в административно производство. При изричен отказ от страна на работодателя да издаде поискания документ този отказ съгласно чл. 21, ал. 3, предложение последно от Административнопроцесуален кодекс (АПК) е административен акт, поради което работникът може да оспорва този отказ по съдебен ред в срока по чл. 149, ал. 1 от АПК.

Ако работодателят е издал искания документ, но работникът не е съгласен с отразения в документа трудов или осигурителен стаж, то тогава работникът е изправен пред ситуацията да установи наличието на трудов и осигурителен стаж. В този случай, тъй като има спор относно положен и изплатен извънреден труд, от което следва и установяване на трудов и осигурителен, работникът трябва да упражни правата си съгласно Закона за установяване на трудов и осигурителен стаж по съдебен ред (ЗУТОССР) и да се обърне към съответния районен съд по постоянен адрес на ищеца (работника).

Когато работодателят не е отчел и съответно не е заплатил положения извънреден труд на работника и служителя, той може да поиска от районният съд да му бъде заплатен този извънреден труд, като трябва да докаже неговото полагане и размер. Минималният размер на заплащане на положения извънреден труд се определя в КТ съгласно чл. 262 и чл. 263, освен ако не е уговорен друг по-голям размер в трудовия договор на работника и служителя или в други актове на работодателя.

Справка: чл. 128а, ал. 1 от КТ; чл. 128б от КТ; чл. 262 и чл. 263 от КТ; чл. 351, ал. 1 и ал. 2 от КТ; чл. 21, ал. 3, предложение последно АПК; чл. 149, ал. 1 от АПК; чл. 5, ал. 7, т. 2 от КСО; чл. 38, ал. 16 от НПОС; чл. 38, ал. 17 от НПОС; чл. 38, ал. 18 от НПОС; чл. 3 от ЗУТОССР.

Димитър НАЙДЕНОВ
юрист ФСОГСДП

РЕДКОЛЕГИЯ НА ВЕСТНИК „БЪЛГАРСКА ГОРА“

Главен редактор - инж. Богдан БОГДАНОВ
Редакционен съвет:
проф. д-р Иван ПАЛИГОРОВ, проф. д-р Милко МИЛЕВ, доц. д-р Груд ПОПОВ, доц. д-р Янчо НАЙДЕНОВ, инж. Борис ГОСПОДИНОВ, инж. Никола КАВАРДЖИКОВ
Редактор - Диана ПЕТРОВА
Предпечатна подготовка - инж. Ваня ИЛИЕВА
Печат - БОБ и Ко Принт

КОРЕСПОНДЕНТИ: инж. Борислав ЦВЯТКОВ - Бургас, инж. Веселин АНГЕЛОВ - Кърджали, инж. Иво ИВАНОВ - Кюстендил, инж. Елин ЛИЛОВ - Смолян, инж. Севдалина ДИМИТРОВА - Благоевград, инж. Йорданка СТОИЛОВА - Стара Загора, инж. Ирена БАНОВА - Русе, инж. Александър ПЕНЧЕВ - Берковица, инж. Николай КОЛЕВ - Шумен, инж. Радослав РАДЕВ - Варна, д-р инж. Йоана ЙОЛОВА - Ловеч, проф. Христо ЦАКОВ, инж. Десислава ХРИСТОВА - София, инж. Тодор БОНЕВ - Велико Търново, инж. Цветко ВОДЕВ - Пазарджик.
Всички мнения, изразени в авторски публикации, са лични и не ангажират Редакционния съвет.

Съюз на лесовъдите в България
Банкова сметка:
IBAN BG 90 STSA 93000010117510
BIC: STSABGSG
Банка ДСК - АД, клон 4
София 1000, ул. "Парчевич" 42
За връзка със Съюза на лесовъдите в България и със Съюза на европейските лесовъди
e-mail: bggora@abv.bg
www.european-foresters.info
Телефон на СЛБ: 02 / 981 86 32

140 години Държавно горско стопанство - Карлово

История за горското дело и горската служба в ДГС - Карлово

През 1883 г. са назначени първите т. нар. горски агенти в Стремска (Карловска) околия. Това е началото на горската служба и горското дело на територията на ДГС - Карлово.

През 1886 г. за старши горски стражар в Стремската (Карловска) околия е назначен Илия Блъсков.

През 1898 г. се открива Карловското държавно административно лесничейство и за лесничей е назначен Никола Василев, който служи тук до 1901 г., като през 1898 - 1901 г. организира първите залесявания в местностите Трапето и Кайряка.

На 29.08.1910 г. поройната р. Стара река залива Карлово. След наводнението градът е посетен от френския лесовъд Феликс-Мари Вожли, като на 01.06.1911 г. по негова препоръка в Карлово се открива второто за България Бюро по укрепяване на пороищата и залесяване с управител Петър Манджуков. Това е началото на масовите залесявания по ерозираните терени на Стара планина.

Със Закона за горите от 1922 г. се създават районните дирекции по горите, като една от тях е Пловдивската с 11 лесничейства, в т.ч. Карловското.

С постановление №3/16.01.1947 г. на МС се създава Обединено горско стопанско предприятие „Държавни гори“ с подразделения горско стопанство и районни инспекции за стопанисване и експлоатация

на държавните гори. На 04.12.1947 г. Велското народно събрание приема новата Конституция на България, с която се национализират всички гори.

С Указ 1171/24.09.1951 г. главните дейности в горското стопанство се разделят на две - дърводобив, с който се занимават горски промишлени предприятия, и стопанисване на горския фонд, предмет на дейност на горско стопанство. В Пловдив се създава Окръжно управление на горското стопанство (ОУГС) с осем горски стопанства и едното от тях е Карловското. През 1960 г., когато двете дейности се обединяват, е създадено Горско стопанство - Карлово, което съществува до 1991 г., като периодът се характеризира с интензивна залесителна и дърводобивна дейност.

През 1991 г. на МОС обявява Национален парк „Централен Балкан“, в който се включват 8653,7 ха от площта на стопанството.

През 1993 г. Горското стопанство е преименувано на Държавно лесничейство, от 1993 до 1999 г. е ГС - Карлово, и от 1999 до 2007 г. отново е ДЛ - Карлово. От 2007 г. е с наименование ДГС - Карлово. С приемането на новия Закон за горите (09.04.2011 г.) става териториалното подразделение на ЮЦДП - Смолян - ТП ДГС - Карлово.

Част от тези гори, разбира се в не много добро състояние поради възрастта си, са запазени в ДГС - Карлово и до днес като символ на първите залесители.

Катастрофалните прииждания, на които често е подложен Карлово в началото на ХХ в., имат си причина - урвестите обезлесени склонове над града, силните, пасищата, на които множество кози увреждат почвата. Едно от най-разрушителните наводнения в Карлово става на 29 август 1910 година. След обилния валеж р. Стара река прелива, нахлува в града, помитайки по пътя си сгради, къщи, розоварни, дворове и обработваема земя, има и човешки жертви. Особено внушителен е огромният наносен конус в м. Червените брегове, затрупал ореховите насаждения до короните на дърветата.

Не по-малко опасни за града са и водосборите на река Бяла, Свеженска река, Дълбоки дол. Трагедията в Карлово е предпоставка централното горско ведомство по препоръката на френския лесовъд Феликс Вожли през 1911 г. да открие в града втората в страната ни Секция за укрепяване на пороищата и залесяване. Тя е оглавена от помощника на Вожли Петър Манджуков и работи до 1951 г., след което делото е продължено от горската служба в града.

Дългогодишна и героична е историята на овладяването на поройните течения на реките над Карлово, но към края на ХХ в. Карловският балкан е покрит с гори и са изградени множество противоерозионни съоръжения. Само при сравнение на снимките от началото

Колективът на ДГС - Карлово, с директор инж. Златю Кличев, заместник-директор инж. Румяна Манолова, главен инженер Танко Златарев и главен счетоводител Милена Петрова

на ХХ в. със сегашното състояние на горите край Карлово може да се разбере каква огромна работа е свършил лесовъдът тук.

Имената, оставили следа в историята на ДГС - Карлово, са много. Важното е, че всяко едно поколение работи за просперитета на Стопанството, защото горското дело се основа на приемственост между поколенията.

ДГС - КАРЛОВО ДНЕС

Носи името си от най-големия административен център в Стремската долина - Карлово, където се намира и администрацията на Стопанството, и е разположено на територията на две общини - Карлово и Сопот. Обхваща южните склонове на Средна Стара планина, северните склонове на Същинска Средна гора, западната част на Сърнена Средна гора, части от горното и средното течение на р. Стряма и Карловско поле. Основните дървесни видове са зимен дъб, бук, благун, келяв габър, черен и бял бор, тополя. ДГС - Карлово, има четири ГСУ - Карлово, Каравелово, Калофер и Домлян.

Днес Държавното горско стопанство в Карлово заема площ 26 280 ха, като 24 864 ха са държавна горска територия, или 95 %. Общата залесена площ е 24 498 ха, или 93.5 %, от тях ДГТ - 23 141 хектара. 3 304 485 м³ е общият запас на горите, а средният прираст - 63 270 куб. метра.

Макар че няма много свободни площи за нови залесявания, всяка година се създават нови гори, като през м.г. са залесени 178 дка, от тях 154 дка с тополя и 24 дка - с летен дъб. Годишното ползване от държавните горски територии е средно 53 284 м³.

Защитените територии по Закона за защитените територии са 121.68 ха, по Закона за биологичното разнообразие (по Директива за опазване на природните местообитания и местообитанията на видовете - 12 736.6 ха, в т.ч. ДГТ 12 216.9 ха, и по Директива за опазване на дивите птици 12 345.2 ха, в т.ч. ДГТ 11 841.5 ха). Гори във фаза на старост са 2532.6 хектара.

ДГС - Карлово, от 2016 г. е сертифицирано по FSC.

Днешният делник на карловските лесовъди никак не е лесен. Веднага след стихийното бедствие бе извършено презалесяване на унищожените култури с тополя и летен дъб. Голямо количество засегнатата от водната стихия дървесина е описано и е изготвена съответната документация. За местното население е предоставена възможност да добият дърва за отопление от повалената от стихията дървесина по тарифната такса „на корен“. Освен справянето с последствията от наводнението от 2022 г., колективът провежда много лесовъдски мероприятия, които могат да се видят във всеки негов участък.

Важен лесовъдски символ в ДГС - Карлово, е Апостоловата гора, създадена през 1987 г. в чест на Васил Левски. Залесителните дейности в символичната гора са свързани с имената на бившите директори на ДГС - Карлово, Георги Банков и инж. Мико Павлов. Грижата за опазването на Апостоловата гора, понастоящем с площ от 233 дка, лежи изцяло на плещите на Стопанството. Днес тя се нуждае от редица лесовъдски мероприятия.

По време на официалното честване на 120-годишнината на ДГС - Карлово (тогава Държавно лесничейство) през 2003 г. в подножието на гората на Апостола е поставена метална капсула и мемориален камък с посланието на карловските лесовъди към бъдните поколения, която трябва да бъде отворена през 2050 г., както и семена от различни горскодървесни видове. През 2013 г. Съюзът на лесовъдите в България и Регионалното дружество на лесовъдите в Пловдив откриват паметна плоча на Георги Банков.

Прекрачвайки в третото столетие от своята дейност, Държавното горско стопанство в Карлово пази и обогатява своята история с достойни дела в полза на българската гора и обществото.

Светлана БЪНЗАРОВА

Тази година едно от най-старите ни горски стопанства - в Карлово, навърши 140 г. от създаването си. Историята му започва през 1883 г. със създаването на Стремската горска служба (виж История на горското дело и горската служба в ДГС - Карлово), за да премине в ХХI в., написвайки с дела своята богата и общополезна дейност, в която с ярки букви греят имената на стотици лесовъди, ръководители и горски работници.

140-годишнината няма да се отбелязва с тържества, защото районът на Карлово през миналата година преживя тежко изпитание, предизвикано от невиджано водно бедствие, раните от което личат и днес. За съжаление, причината за наводнението - извънредно силните валежи от дъжд - между 260 и 320 л на кв. м, които се изсипват само за няколко часа, не бе достатъчна за обществото, и горските власти бяха обвинявани за трагедията на селата. Специализираните проверки на няколко институции, които не констатираха нарушения или те са съвсем дребни, разясненията на учените и служителите на ДГС - Карлово, пред обществеността и медиите не успяват да оневинят „горските“. А служителите на Стопанството от първия ден на бедствието в засегнатите населени места помагат на жителите и те изпитват благодарност за тази помощ. Отделно щетите са нанесени и на държавните горски територии, разрушена е съществуващата инфраструктура в горите, отнесени са цели насаждения и е нарушен процесът на работата.

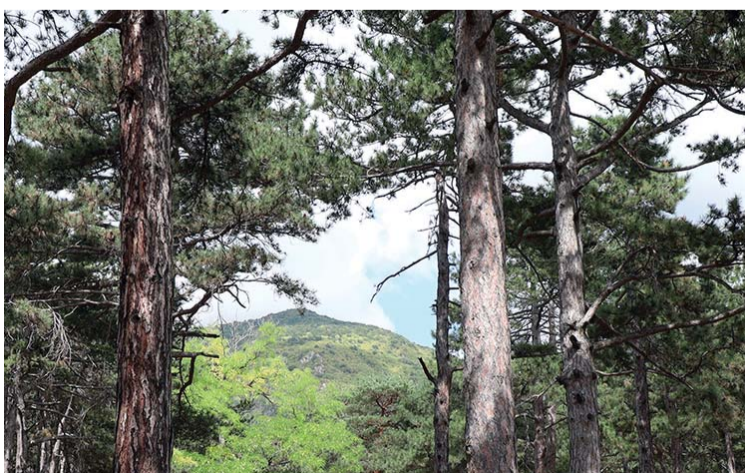
Днес, въпреки нанесените поражения, целият колектив на Държавното горско стопанство в Карлово продължава да работи всеотдайно.

ФАКТИ ОТ ИСТОРИЯТА

Завършил с отличие Мюнхенската горска академия, учителят Никола Василев се завръща в България, за да започне борба с ерозията в един от най-опорените райони в страната - Карлово. През 1898 г. той извършва първите залесявания в местностите Трапето над Сопот и Кайряка над Карлово.

Един от старите баражи и правилният бетонов бараж, изграден през 2020 г.

Гората над Сопот днес, с първите залесявания, извършени от Никола Василев

Апостоловата гора

Мемориална плоча в памет на Георги Банков - създателя на Апостоловата гора.